

โครงการพัฒนาชุมชนปากน้ำเวฬุเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ตามหลักนวัตวิถี อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

A Community Development Project for Cultural Tourism according to the 'Nawatwithi'
Principle of Pak Nam Welu Community, Krung District, Chanthaburi Province

สมสฤทธิ ตามพันธุ์* สุวิชา เบญจพร ชนุตร์ นวกุลศิรินารถ ศิวกร ชวานาทุ่ง
ชัยภัทร ชัยเรือง รัฐเขตต์ เตืออ้อม ธนโชติ รอดเนียม และ ภาณุ พันธุ์นาค

Somsarit Tanapant* Suwicha Benjaporn Chanut Nawakulsirinart Sivakorn Chaonatong
Chaiyapath Chairueang Rattakate Sueim Thanachot Rodnium and Panu Phannak

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

Faculty of Architecture, Rangsit University, PathumThani, Thailand

* Corresponding author, E-mail: somsaritrsu@gmail.com

บทคัดย่อ

หมู่บ้านปากน้ำเวฬุเป็นสถานที่ที่มีความน่าสนใจทางกายภาพ วัฒนธรรมและประเพณีที่มีอัตลักษณ์และมีประวัติความเป็นมายาวนาน เนื่องจากการตั้งถิ่นฐานชุมชนบริเวณปากแม่น้ำซึ่งไม่มีพื้นที่ดินสำหรับการสร้างอาคารจึงทำให้ถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า หมู่บ้านไร้แผ่นดิน วัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาชุมชนปากน้ำเวฬุคือการนำวัฒนธรรมและวิถีชีวิตมาส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามหลักนวัตวิถี ผลการศึกษาพบว่า การออกแบบสถาปัตยกรรมและการวางผังสามารถช่วยแก้ปัญหาทางกายภาพของชุมชน โดยสร้างท่าเรือที่รองรับนักท่องเที่ยว และเป็นจุดชมวิวดึงดูดสายตา ปรับปรุงท่าเรือของวัดให้เป็นจุดเรียนรู้ และเปลี่ยนวัฒนธรรมของหมู่บ้านกับนักท่องเที่ยว สร้างตลาดกลางสินค้าโอท็อปของชุมชน และสุดท้ายคือการสร้างศูนย์เรียนรู้ ศึกษาธรรมชาติของป่าชายเลน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามหลักนวัตวิถีและเพื่อช่วยอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลน ดังนั้นบทสรุปของการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่บูรณาการวิถีชุมชนจะช่วยให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านมีรายได้มากขึ้น ยกกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยผลลัพธ์ของการศึกษารังนี้ยังสามารถนำไปเป็นแนวคิดต้นแบบพัฒนาชุมชนอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นวัตวิถี ชุมชนปากน้ำเวฬุ

Abstract

Pak Nam Welu community is a riverside village with a long history and cultural uniqueness. Due to its estuary settlement, they had no land for construction, and the village was named the Landless village. The main objective of the Pak Nam Weru Community Development Project is to highlight the community's local culture and way of life to promote tourism following the Nawatwithi principle. The study found that architectural and urban design could solve the physical problems of the community. The study proposed the building of a pier and a riverside viewpoints tourist attractions, the renovation of the old pier of the temple for culture learning, the establishment of a riverside OTOP market in the central area of this community, and the building of a mangrove learning center in order to promote cultural tourism following the Nawatwithi principle and to preserve the mangrove area. The study also found that the development of infrastructure that integrates with local lifestyles can increase more tourism activities. Therefore, this would encourage villagers to earn more income, as well as improving their quality of life. The outcomes of this study can also be adapted for other communities with similarly contexts.

Keywords: Cultural tourism, Nawatwithi principle, Pak Nam Welu Community

1. บทนำ

หมู่บ้านปากน้ำเวฬุหรืออีกชื่อหนึ่ง หมู่บ้านไร้แผ่นดินนั้นตั้งอยู่ที่ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดจันทบุรี เป็นสถานที่ที่มีความพิเศษ และมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจหลายอย่าง โดยที่มาของชื่อหมู่บ้านไร้แผ่นดินนั้น มาจากการที่ทั้งชุมชนในหมู่บ้านนั้น ไม่ได้ตั้งอยู่บนแผ่นดินแต่ตั้งตามแนวป่าชายเลนซึ่งไม่มีแผ่นดินอยู่ดังรูปที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่ง และนอกจากนี้ หมู่บ้านไร้แผ่นดิน นั้นยังมีการรับวัฒนธรรมมาจากชาวจีน โดยตรง เนื่องจากคนที่ตั้งรกรากอยู่ที่หมู่บ้านไร้แผ่นดินพวกแรกนั้นเป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่ที่เข้ามาตั้งรกรากอยู่ที่บริเวณนี้ ทำให้ในหมู่บ้านรับวัฒนธรรมชาวจีนแผ่นดินใหญ่หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม หรือ ประเพณีต่างๆ และนอกจากนี้ หมู่บ้านไร้แผ่นดินนั้นยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ หมู่บ้านนี้เคยมีทรัพยากรป่าไม้โกงกางที่มีมากถึงภาครัฐเปิดสัมมาฐานตัดไม้โกงกาง(อ้างอิงจากการพูดคุยกับผู้นำชุมชน) ทำให้ ณ ปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้นั้น ได้ถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก แต่ถึงกระนั้น หมู่บ้านไร้แผ่นดินก็ยังคงเป็นที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญต่อจังหวัดจันทบุรี จึงส่งผลให้มีความน่าสนใจที่จะวางแผนที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านไร้แผ่นดินที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ให้เกิดการเติบโตขึ้นในอนาคต

จากศักยภาพข้างต้นสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและหลักนวัตวิถี มาเป็นแกนหลักในการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งจะทำได้โดยการทำให้ชุมชนนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวและปัญหาที่หมู่บ้านพบเจอคือในเชิงพื้นที่และระบบสาธารณูปโภคมากมาย ไม่ว่าจะเป็นในด้านทรัพยากรธรรมชาติก็ตาม โดยปัญหาที่พบเจอมีทั้งหมดดังนี้ ปัญหา

ด้านที่ดินซึ่งเป็นเขตสงวน ปัญหาด้านการบริโภคน้ำจืดที่ขาดแคลนการทำประมงผิดกฎหมาย ปัญหาด้านการศึกษาที่เข้าไม่ถึงถึง และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

รูปที่ 1 แสดงลักษณะทางกายภาพของชุมชนปากน้ำเวฬุ
ที่มา Google Map (ม.ป.ป.)

ข้อมูลที่ได้รับจากศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบว่าชุมชนนี้มีการนำประเพณีและวัฒนธรรมมาจากชาวจีนที่ในอดีตเคยอพยพเข้ามาอาศัยในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ การดำเนินวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านนั้น จึงมีการผสมผสานด้านวัฒนธรรมของไทยและจีน โดยปรากฏในรูปแบบอาคารทางพุทธศาสนาแบบของจีน อาทิเช่น การสร้างวัด และศาลเจ้าต่างๆ ไว้เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน

อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวส่วนมากที่เข้ามาเยี่ยมชมชุมชนแห่งนี้มักให้ความสนใจการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตแม่น้ำเป็นหลัก โดยเป็นกิจกรรมการดูนกประจำถิ่นและการซื้อผลิตภัณฑ์ประมง มากกว่าการเข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนที่แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ ที่มีสถานที่ตั้งบนผืนแผ่นดิน ในกรณีนี้หากนำหลักการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาใช้กับชุมชนนี้ จะสามารถพิจารณาแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยอาศัยอัตลักษณ์บริบทที่ตั้งและวิถีชีวิตของผู้คนชุมชนไว้แผ่นดินมาสร้างจุดในขณะที่การท่องเที่ยวแบบปกติจะไม่ได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมที่สำคัญของหมู่บ้านไว้แผ่นดินนี้ ดังนั้นการที่จะนำหลักการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ได้รับรู้ถึงกิจกรรมต่างๆ หรือ รูปแบบการใช้ชีวิตของคนในชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถซึมซับและรับรู้ ถึงเรื่องราวความเป็นมาของสถานที่นั้นๆ จะส่งผลให้เกิดอารมณ์ร่วมในทิศทางเดียวกันและได้ประสบการณ์จากการท่องเที่ยวมากขึ้น (วรารัตน์ เสนาสิงห์, 2562) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเกิด

สมมุติฐานขึ้นว่าหากมีการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของชุมชน ผนวกกับการนำเอกลักษณ์การท่องเที่ยวในชุมชนมาประยุกต์ให้เกิดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในชุมชนจะทำให้ชุมชนนั้นได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นต่อคนในชุมชน อีกทั้งยังช่วยสามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้ในอนาคต

รูปที่ 2 ภาพการประกอบอาชีพประมงของคนในชุมชน
ที่มา MGR Online. (2561)

รูปที่ 3 ภาพสินค้าประเภทตากแห้งของคนในชุมชน
ที่มา มีเดีย เน็ทเวิร์ค จำกัด. (2561).

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต และลักษณะทางกายภาพของชุมชนปากน้ำเวฬุ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
- 2) เพื่อศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ไร่แผ่นดินแบบนวัตวิถี
- 3) เพื่อเสนอการออกแบบผังและงานสถาปัตยกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามหลักนวัตวิถี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีการวิจัย

สำหรับการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่สนใจเรื่องการศึกษา

ผังบริเวณชุมชนปากน้ำเวฬุ เพื่อออกแบบพัฒนาพื้นที่ในชุมชน บทความวิจัยนี้เป็นบทความวิจัยเชิงการออกแบบทางกายภาพของพื้นที่ภายในชุมชน

3.1.1 รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับชุมชนปากน้ำเวฬุ ปัญหา ประวัติ ความเป็นมา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขปัญหาในชุมชน

3.1.2 แนวทาง ภูมิศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงทฤษฎีแนวทางการออกแบบการวางผัง

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลหมายถึงการเก็บข้อมูล(Data Collection)และการรวบรวมข้อมูล (Data Compilation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามที่เราได้วางไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านปากน้ำเวฬุ

3.2.2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน

3.2.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่เกี่ยวข้อง โดยภาพถ่ายทางอากาศ

3.2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน เรื่องวิถีชีวิตของคนในชุมชน และในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ

3.3 การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์

เพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการออกแบบสถาปัตยกรรมเพื่อกำหนดสมมุติฐาน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญต่อการวิจัยในเรื่องต่างๆของโครงการ

3.4 การสรุปและอภิปรายผล

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

4.1.1 การวิจัยเรื่องผังบริเวณของชุมชน และ ข้อมูลพื้นที่

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพในชุมชนทำให้ได้ทราบว่าการดำเนินอยู่ของคนในชุมชนนั้นมีปัจจัยหลักในการใช้เรือในการโดยสารหรือเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆในหมู่บ้าน ทำให้เกิดแนวคิดที่จะผนวกเรือซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนเข้าร่วมกับการออกแบบเพื่อให้สะท้อนออกมาในรูปแบบของนวัตกรรมวิถี โดยได้เส้นทางและองค์ประกอบของพื้นที่ที่ชุมชนดังนี้

รูปที่ 4 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ในชุมชน
ที่มา ผลงานการออกแบบโดยผู้วิจัย

4.1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนไร่แผ่นดินแบบนวัตกรรมวิถี

การท่องเที่ยวในหมู่บ้านไร่แผ่นดินนั้นเป็นการท่องเที่ยวในแนวทางที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้พบกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์รูปแบบใหม่ ตามแนวทางนวัตกรรมวิถีของหมู่บ้านทำให้ การท่องเที่ยว และยังสามารถนำมาเป็นเอกลักษณ์การท่องเที่ยว ที่อยู่ควบคู่กับ ชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยที่การท่องเที่ยวในชุมชนนั้น ชาวบ้านจะ ให้นักท่องเที่ยวขึ้นแพขนาดใหญ่และบังคับแพให้ลอยไปตามทางเดินเรือของชุมชน นับตั้งแต่ต้นถึงปลายของหมู่บ้าน ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสทุกๆ ส่วนของหมู่บ้านไปในตัวประกอบกับบรรยากาศที่เย็นสบายของแม่น้ำ และ ทะเล

4.1.3 การออกแบบ

สืบเนื่องจากการวิเคราะห์ผังบริเวณในข้อ 4.1 ทำให้ได้พบกับจุดที่เหมาะสม

แก่การนำสถาปัตยกรรมมาเป็นส่วนประกอบในงานวิจัย 4 จุด

1) ทำเรือหลักของชุมชนจากเดิมเป็นท่าเรือที่เล็กและไม่มีความน่าสนใจ โดยการปรับปรุงท่าเรือเก่าให้เป็นท่าเรือที่มีจุดชมวิว มาทำให้ออกแนววัฒนธรรมแบบจีน เข้ามามีบทบาทในการออกแบบ เพื่อเป็นการเล่าเรื่องราวว่าแรกเริ่มนั้นตัวหมู่บ้านนั้นมีการตั้งรกรากมาจากชาวจีน โบราณที่นั่งเรือสำเภามา เปรียบเสมือนท่าเรือ ณ ปัจจุบัน ที่เป็นจุดแรกเริ่มของการท่องเที่ยวในชุมชน โดยที่จะมีการแก้ไขในส่วนต่างๆ เพราะแต่เดิมนั้นไม่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น การทำให้วัฒนธรรมจีนเข้ามามีบทบาทนั้น จะสามารถกลายเป็น landmark ใหม่ในชุมชน ได้ในอนาคต ที่จะสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น

รูปที่ 5 ภาพทัศนียภาพของท่าเรือหลัก
ที่มา ผลงานการออกแบบโดยผู้วิจัย

2) ตลาดศูนย์รวมการซื้อ-ขายสินค้าของหมู่บ้าน จากเดิมที่ชาวบ้านขายสินค้ากันเองหน้าหมู่บ้าน และพื้นที่ในการขายไม่มากทำการปรับเปลี่ยนให้เป็นศูนย์รวมสินค้า otop แห่งใหม่ในชุมชน โดยการสร้างแพลอยน้ำ ขนาดใหญ่ให้สามารถทำหลายข้อจำกัดด้านพื้นที่ ของชุมชนในปัจจุบันได้ การขายสินค้าของในชุมชนได้สะดวกมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจะทำให้สินค้า otop ของคนในชุมชนนั้นสามารถขยายช่องทางในการโปรโมทสินค้าได้มากยิ่งขึ้น

รูปที่ 6 ภาพทัศนียภาพของตลาดแห่งใหม่ในชุมชน
ที่มา ผลงานการออกแบบโดยผู้วิจัย

3) ทำเรือวัฒนธรรม โดยเดิมนั้นจุดดังกล่าว เป็นท่าเรือของวัดที่ใช้ในการแห่ต่างๆถือเป็นท่าเรือที่มีความสำคัญของคนในหมู่บ้าน เนื่องจากเป็นตัวบอกถึงวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านการพัฒนาเพื่อความโดดเด่นจากท่าเรือรูปแบบปกติ ให้กลายเป็นท่าเรือท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสามารถเป็น จุดที่บ่งบอกถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ดี การนำวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนในหมู่บ้านมาช่วยในการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน จะทำให้ชาวบ้าน และ นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงความสำคัญของบรรพบุรุษของตนในสมัยก่อน และทำให้คนที่มาท่องเที่ยวในชุมชนนั้นได้สัมผัสถึงวัฒนธรรมของคนในสมัยอดีต และเกิดอารมณ์ร่วมในการเดินทางและสามารถสร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่น่าจดจำ และยังสามารถรักษาและถ่ายทอดไปยังคนรุ่นหลัง ๆ ได้อีกด้วย

รูปที่ 7 ภาพทัศนียภาพของท่าเรือวัฒนธรรม
ที่มา ผลงานการออกแบบโดยผู้วิจัย

4) ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ เนื่องจากป่าชายเลนบริเวณชุมชนนั้น ได้ถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก ทำให้มีความจำเป็น ที่จะต้องสร้างสถาปัตยกรรมที่จะช่วยให้คนทั่วไป และคนรุ่นใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของระบบนิเวศในชุมชน และต้องการที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรในชุมชน ดังข้อมูลที่กล่าวมาบริเวณชุมชนไร่แผ่นดินนั้น เคยมีทรัพยากรที่สำคัญอย่างป่าโกงกางเป็นจำนวนมาก แต่ ณ ปัจจุบันทรัพยากรป่าโกงกางของหมู่บ้านไร่แผ่นดินนั้น นับว่าเป็นทรัพยากรที่ถูกทำลาย การสร้างศูนย์ศึกษาธรรมชาติขึ้นมาเพื่อเป็นที่แหล่งให้ความรู้กับทุกคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวและใช้เป็นสถานที่สร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลนและป่าโกงกางและยังเป็นจุดศูนย์กลางหลักของการพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนได้

รูปที่ 8 ภาพทัศนียภาพของศูนย์ศึกษาธรรมชาติ
ที่มา ผลงานการออกแบบโดยผู้วิจัย

4.2 การอภิปรายผล

4.2.1 ทำเรือจุดชมวิว

การพัฒนาทำเรือที่เป็นจุดชมวิวนี้อาจกลายเป็นทำเรือหลักของการรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นหน้าต่างหลักของหมู่บ้าน ที่จะต้อนรับ ผู้ที่มาเยือนได้เป็นอย่างดีต่างจากจุดชมวิวก่าที่ไม่มีทัศนียภาพที่ดีและ หมู่บ้านที่ยังไม่มีทำเรือสาธารณะโดยการใช้วัฒนธรรมเงินมาผสมผสานกับวิถีชีวิตในการออกแบบทำเรือจุดชมวิวนี้อ ให้กลายเป็นทำเรือที่มีการใช้วัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสถานที่นั้นๆ เพื่อจะได้เป็นไปตามรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนวัตกรรม

4.2.2 ทำเรือวัฒนธรรม

หมู่บ้านไร่แผ่นดินนั้นได้รับอิทธิพลมาจากจีนจึงได้รับประเพณีและวัฒนธรรมมาจากจีนด้วย เช่น ทอดกฐินกลางน้ำ ทำเรื่อนี้ออกแบบให้ทำกิจกรรมทางวัฒนธรรม ของชุมชน และยังให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆของชุมชนได้อีกด้วย

4.2.3 ตลาดชุมชน

ชุมชนหมู่บ้าน ไร่แผ่นดินนั้น ไม่มีตลาดที่เป็นจุดรวมสินค้าต่างๆที่ชุมชนผลิต คนในหมู่บ้านทั่วไปจะขายสินค้าตามหน้าบ้านของตนเอง จึงได้สร้างตลาดกลางของชุมชนขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านมีจุดรวมในการขายสินค้าและสะดวกต่อการจับจ่ายสินค้าของนักท่องเที่ยว

4.2.4 จุดศึกษาธรรมชาติ

จากปัญหาการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่า โกงกางของหมู่บ้าน ไร่แผ่นดิน จึงทำจุดศึกษาธรรมชาติเรียนรู้และชื่นชมนี้ขึ้นเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของป่าโกงกางที่เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำต่างๆและชื่นชมทัศนียภาพความงามของทะเลและป่าโกงกาง

การพัฒนาหมู่บ้าน ไร่แผ่นดินนั้นจะนำวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมเข้ามาใช้ในการพัฒนา เพื่อให้เข้ากับหมู่บ้าน แต่การพัฒนานั้นจะต้องไม่มากเกินไปเพื่อไม่ให้ทำลายธรรมชาติและสภาพลักษณ์ของหมู่บ้าน

5. สรุปผลการศึกษา

แก้ปัญหาด้วยการนำสถาปัตยกรรมมาเป็นส่วนเติมเต็มกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืนและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยที่เริ่มต้นจากการพัฒนาท่าเรือหลักของหมู่บ้านให้โดยมีการนำวัฒนธรรมจีนโบราณเข้ามาใช้ เพื่อให้เป็นการเล่าเรื่องว่าในอดีตนั้น ชุมชนนี้ได้รับอิทธิพลและวัฒนธรรมมาจากจีนโดยตรง และ การพัฒนาท่าเรือหลักให้กลายเป็นจุดสนใจนั้นจะช่วยพัฒนารูปลักษณ์ให้เปรียบเสมือนประตูสู่หมู่บ้าน ถัดมาเป็นการสร้างตลาดกลางแห่งใหม่ในชุมชนให้ชุมชนมีศักยภาพในการขาย และ โปรโมทสินค้าของคนได้กว้างขวางและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น และการปรับปรุงท่าเรือที่วัดบางชันให้กลายเป็น ท่าเรือวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและกิจกรรมต่างๆของชุมชนและให้นักท่องเที่ยวได้ประจักษ์ถึงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน จุดสุดท้ายจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นั่นคือ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ เนื่องจากหมู่บ้านมีทรัพยากรที่สำคัญนั่นคือทรัพยากรป่าโกงกางที่ ณ ปัจจุบันได้ถูกทำลายไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งศูนย์ศึกษาธรรมชาติขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่คนในชุมชนในการพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของคนให้กลับมายั่งยืน และ มั่นคงได้ ซึ่งการนำวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาของชุมชนนั้น จะช่วยให้อุตสาหกรรมนั้นๆ เป็นที่จดจำแก่คนภายนอกได้ ด้วยเอกลักษณ์ที่โดดเด่นนั้น จะมาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาชุมชนให้เจริญยั่งยืนได้

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านปากน้ำเวฬุ ตำบลบางชัน อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรีที่ช่วยให้ข้อมูล เกี่ยวกับหมู่บ้านปากน้ำเวฬุ เช่น ปัญหาของหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน จำนวนคน การประกอบอาชีพต่างๆ ของผู้คนในหมู่บ้าน และให้ความร่วมมือกับการทำงานครั้งนี้และขอขอบคุณ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิตที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำผลงานนี้

7. เอกสารอ้างอิง

มีเดีย เน็ทเวิร์ค จำกัด. (2561). วัฒนธรรมและสินค้า otop. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564 จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/709>

วารสารต้น เสนาสิงห์. (2562). ชุมชนนวัตวิถีท่องเที่ยวเชิงเกษตร. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2564 จาก

<https://www.scimath.org/other-article/item/10096-2019-04-19-02-15-43>

เทอดพันธ์ พรรณศิริ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านไร่แผ่นดิน. สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2564.

Google Map. (ม.ป.ป.). ลักษณะขอบเขตทางกายภาพของชุมชนปากน้ำเวฬุ. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564 จาก

<https://www.google.com/maps/search/หมู่บ้านไร่>

[แผ่นดิน/@12.3827965,102.2101207,13z/data=!3m1!4b1?hl=th](https://www.google.com/maps/@12.3827965,102.2101207,13z/data=!3m1!4b1?hl=th)

MGR Online. (2561). “หมู่บ้านไร่แผ่นดิน ถิ่นเหยี่ยวแดง” ที่สันท่องเที่ยวตะวันออก. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564.

จาก <https://m.mgronline.com/online/section/detail/9610000026112>